

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95

(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22

www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE

Z EGZAMINU MATURALNEGO Z **JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO**
PRZEPROWADZONEGO W 2019 ROKU
W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)

Opieka merytoryczna

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Bartosz Kowalewski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

OKE w Łomży**Opracowanie**

Maria Fromelc-Chmielewska

Dane statystyczne

Krzysztof Najda

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Marka Edelmana 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 53 66 500, fax 22 53 66 504
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl
www.oke.lomza.pl

JĘZYK UKRAIŃSKI

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka ukraińskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Мистецтво спілкування*, którego autorką jest Юлія Комарніцька, odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadanie zamknięte; do tekstu *Саморух в Україні, який поступово стає трендом* (Любка Дереш) – 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi oraz 3 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu prozatorskiego i brzmiał *Еміграція – трагедія чи шанс для людини? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведені уривки твору Василя Стефаника Камінний хрест та звернись до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji wiersza (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Порідшала земна тужава твердь*, którego autorem jest Василь Стус. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Tworzenie wypowiedzi; IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		23
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	23
	z techników	-
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	23
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	23
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	17
	mężczyźni	6
	bez dysleksji rozwojowej	22
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2019 r.	
Czas trwania egzaminu		170 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223, ze zm.).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019, poz. 1481).

³ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	23	32	100	76	76	73	15	100%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	23	32	100	76	76	73	15	100%
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

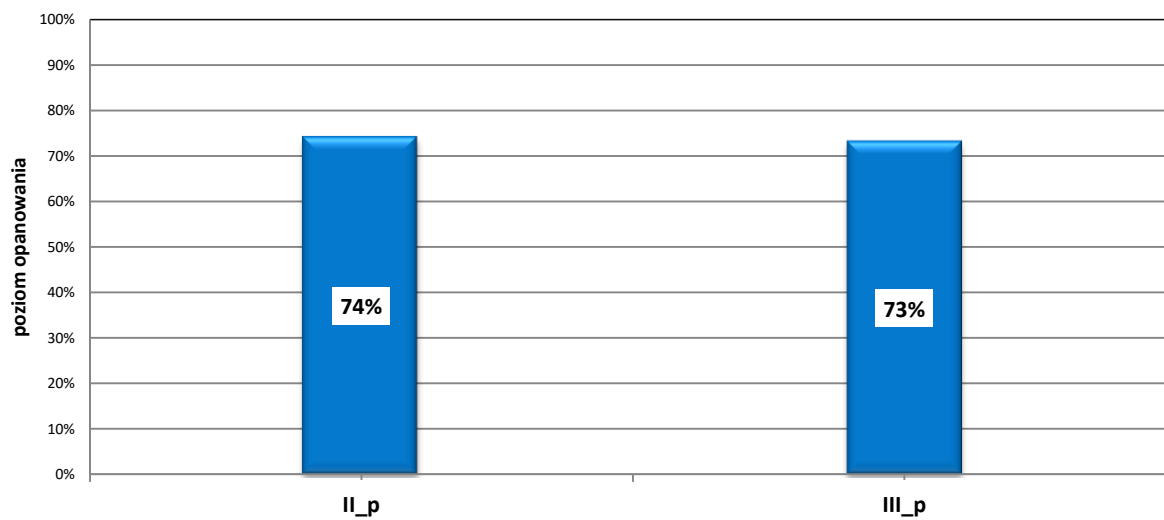
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje intencje nadawcze.	74%
2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	83%
3.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.12) rozpoznaje związki frazeologiczne ze zrozumieniem ich znaczeń (gimnazjum).	83%
4.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.11) dostrzega różnicę pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów (gimnazjum).	59%
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.11) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego.	83%
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens grupy zdań uporządkowanych w akapicie.	74%
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje znaczenia wyrazów.	65%
8.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje intencje nadawcze.	57%

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
9.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym.	3.11) dobiera synonimy (gimnazjum).	87%
10.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	70%
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi - wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości.	70%
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. III. Tworzenie wypowiedzi.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego. 3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum);	52%
Zamyśl kompozycyjny		3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielnie wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie);	91%
Spójność lokalna		3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	91%
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	91%
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	70%
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	63%

Wykres 1. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. brzmiał *На основі наведеного тексту сформулюй проблему й поміркуй над нею. Використай тези й роздуми з тексту Віталія Пономарьова, звернися до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів*, natomiast temat 2. dotyczył napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): *Пісня про рушник* Andrija Małyszki i wiersza *Повертання* autorstwa Lubow Jakymczuk. Zdający mógł otrzymać 40 punktów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej języka mniejszości narodowej (poziom rozszerzony) w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Zdających obowiązywały również wymagania z poziomu podstawowego oraz z wcześniejszych etapów edukacyjnych (szkoła podstawowa, gimnazjum).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		5
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	5
	z techników	-
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	4
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	5
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	5
	mężczyźni	-

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2019 r.	
Czas trwania egzaminu		180 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁶ (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

⁴ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223 ze zm.).

⁵ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2019, poz. 1481).

⁶ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	5	25	100	-	-	76	30
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	5	25	100	-	-	76	30
z techników	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne podane zostały dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom spełnienia wymagań w zakresie tworzenia wypracowania na poziomie rozszerzonym (wypowiedzi argumentacyjnej oraz interpretacji porównawczej ujętych łącznie)

Kryt.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...] i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	70%
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	60%
Zamyśl kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	90%
Spójność lokalna			90%

Kryt.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	80%
Poprawność językowa	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	80%
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	70%

Komentarz do wyników krajowych

1. Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej

Część I egzaminu pisemnego polegała na rozwiązaniu dwóch wiązek zadań sprawdzających rozumienie tekstów publicystycznych oraz wykonywanie różnych działań na tekście cudzym. Zadania obejmowały złożone, zintegrowane umiejętności rozumienia tekstu na co najmniej dwóch poziomach: znaczeń oraz struktury i komunikacji.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach

Zadania 1.–5.

Pierwsza wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Мистецтво спілкування* (Юлія Комарніцька). Problematyka tekstu dotyczyła zagadnień związanych z empatyczną komunikacją, a ich rozumienie było podstawą do rozwiązania zadań 1.–5. sprawdzających zintegrowane umiejętności przede wszystkim z drugiego obszaru wymagań ogólnych podstawy programowej.

Struktura tekstu, elementy kompozycji w praktyce

W zadaniu 1. należało określić i uzasadnić funkcję podrozdziałów w tekście. Z rozpoznaniem intencji nadawczych oraz elementów struktury toku argumentacyjnego obecnego w tekście, nie miało kłopotów 82% zdających. Odpowiedzi zaklasyfikowane jako błędne zawierały jedynie określenie funkcji bez jej uzasadnienia, niektórzy pomylili funkcję kompozycyjną podrozdziałów z funkcjami języka.

Rozumienie tekstu na poziomie znaczeń

Zadanie 2. dotyczyło wyjaśnienia tytułu tekstu. Wymagało odczytania tekstu, uwzględniając zawarte w nim informacje zarówno jawne, jak i ukryte. Zdający w większości poprawnie je wykonali (poziom wykonania – 70%). Odpowiedzi błędne dotyczyły wyjaśniania roli tytułu w artykule, niektórzy zdający nie potrafili zastąpić słowa *sztuka* odpowiednim synonimem.

W zadaniu 3. do frazeologizmów powiązanych z komunikacją należało dopasować ich wyjaśnienia. Zadanie sprawdzało umiejętności z trzeciego etapu kształcenia i okazało się dla zdających bardzo łatwe (90%).

Aby otrzymać 2 punkty w zadaniu 4. trzeba było dobrać synonimy do czterech wyrazów z tekstu. Zadanie było dla maturzystów umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 69%). Najczęściej występującym błędem było stosowanie polonizmów.

Zadania 6.–10.

Druga wiązka zadań odnosiła się do tekstu *Саморух в Україні, який поступово стає трендом* (Любка Дереш) poświęconego popularności na Ukrainie, szczególnie we Lwowie, różnych inicjatyw obywatelskich.

Wyszukiwanie informacji złożonych

Zadanie 6. wymagało odczytania fragmentu tekstu i wyjaśnienia swoimi słowami pojęcia *сродна праця*. Zadanie miało charakter otwarty i okazało się dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 67%). Większość zdających nie miała jednak kłopotów z wyszukaniem głównych informacji, wnioskowaniem i podaniem spójnej odpowiedzi.

Zadanie 7., zamknięte, dotyczyło wyboru jednego wyjaśnienia znaczenia prefiksu *само* w słowach *саморух, самоорганізація, самоуповноважувати*. Wymagało ono analizy tekstu, odczytania jego sensu oraz zrozumienia definicji słownikowych i było dla zdających łatwe (poziom wykonania – 72%).

Również łatwe były dla zdających były zadania 9. (poziom wykonania – 82%) i 10. (poziom wykonania – 81%). Dotyczyły one rozumienia znaczenia wyrazów (zadanie 9.) oraz wyszukiwania informacji jawnych oraz ukrytych (zadanie 10.). Większość zdających nie miała kłopotów ze zrozumieniem znaczeń wyrazów, wyszukaniem głównych informacji oraz wnioskowaniem i wykonała je poprawnie.

Kompozycja tekstu

Trudnym okazało się zadanie 8. (poziom wykonania – 45%), zadanie zamknięte, polegające na określeniu funkcji cudzysłówów oraz dostrzeżeniu intencji nadawczych. Wyniki wykazały, że większość zdających nie posiada wiedzy dotyczącej zasad stosowania cudzysłowu.

2. Problem „pod lupą”

Streszczenie

Zadanie 5. polegało na napisaniu streszczenia tekstu *Мистецтво спілкування* (Юлія Комарніцька) o objętości 40–60 słów. Tekst miał charakter argumentacyjny. Przekształcenie tekstu, które polega na znaczącym zmniejszeniu objętości tekstu przy równoczesnym zachowaniu jego sensu dla większości zdających okazało się łatwe – poziom wykonania 82%. Większość zdających poprawnie określiła temat tekstu oraz poprawnie uogólniła zawarte w nim informacje. U części zdających pojawiły się jednak błędy, które wynikały z niezrozumienia, na czym polega istota streszczenia. Streszczano bowiem każdy akapit oddzielnie bez wskazania, jaka jest główna myśl tekstu lub jego intencja. Błędy też polegały na tym, że zdający opisywali kompozycję tekstu zamiast jego temat. Niżej przedstawiono streszczenie w pełni poprawne oraz przykłady streszczeń z typowymi błędami popełnianymi przez zdających.

Przykład 1. i Przykład 2. Zdający mieści się w obrębie wskazanej liczby słów, zastosował adekwatny do formy wypowiedzi poziom uogólnienia tekstu, streszczenie jest logicznie i spójne. Streszczenie w pełni poprawne – 3 punkty.

Przykład 1.

Авторка звертає увагу на важливу роль спілкування. Наводячи приклад психолога, то, подякуючи, як перед слухачами з емпатією, хоче показати, що розмова це не тільки слова. Юлія Комарницька пише, що важливе є переживання емоцій разом з співрозмовником. Завдяки цьому рецепту можна успішно це зробити.

Przykład 2.

У тексті авторка порушує проблему спілкування. Вважає, що спілкування ~~якщо~~ важливе у житті. Є спілкування вербальне і невербальне. Щоб підтвердити свою думку, наведе приклад психолога, який стверджує, що у спілкуванні важливі є мести, міміка, інтонація. Юлія Комарницька подає поради, що зробити, щоб спілкування було, ~~як~~ кращим. Вважає, що ці поради можна використати тільки ~~якщо~~ ~~хочеш~~ хочеш ~~переслати~~ ~~свої~~ ~~емоції~~ ~~емоції~~.

Przykład 3. Zdający mieści się w wyznaczonym przedziale słów, ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście, jednak nastąpiły pewne zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia – 2 punkty.

Przykład 3.

Текст показує скільки разів бере участь у
 кешану спілкуванні ~~Валерій~~ на його слова
 як: «наше місто, плетіть ви історичну»
 Автор також показує як поведінка студентів
 педіно сучасні, щоб співрозмовник зрозумів
 що їм було цікаво, а перекладом розуміємо.

Przykład 4. Zdający ogólnie zarysowuje temat poruszany w tekście, jednak występują zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia, brak w streszczeniu odwołania do głównej treści tekstu, kolejne części wypowiedzi nie wiążą się w logiczną całość – 1 punkt.

Przykład 4.

У зображенні автор описує життя
 з основною темою життя. Тільки, в історичній
 науці, «Які спільні теми? Кілька коментарів»
 розповідає про такі спільні теми. В останньому
 він зображує описки, поради щодо емоційно
 об'єктивності, які допоможуть створити
 кращі спільні теми. Як все починається,
 що зберігає втрачене позитивне і стає
 співрозмовником).

Przykład 5. Zdający opisuje kompozycję tekstu, ze streszczenia nie wynika jaki jest temat tekstu, zdający nie odniósł się treści tekstu – 0 punktów.

Przykład 5.

Текст написаний в стилі науково-художній
 стилю. Він має в собі розповідний та
 розповідний елементи, які є важливими для розуміння,
 + що буде в повсякденному написанні
 тексті. Також має художній елемент
 зображення в чистоті, який є важливим для того
 щоб показати якість при роботі з роботою
 які створюються до написання та показання
 написаних діл.

Zadanie 11. – wypracowanie

Zadanie 11. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym. Zdający mieli do wyboru: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Podstawę każdej z nich stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu prozy ukierunkowana poleceniem zawierającym problem, który należało rozwiązać, w drugim temacie – nieukierunkowana interpretacja utworu lirycznego.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymaganie stawiane dłuższymi wypowiedziami, czyli liczyć minimum 250 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

W całości na 0 punktów oceniano prace niemające charakteru argumentacyjnego (pozbawione stanowiska wobec problemu lub koncepcji interpretacyjnej, np. będące streszczeniem tekstu, biografią autora, rozwijające myśli niezwiązane z poleceniem) oraz zawierające kardynalne błędy rzeczowe, świadczące o nieznanym tekście kultury lub kontekście interpretacyjnym, do którego odwoływał się zdający.

Тема 1. Еміграція – трагедія чи шанс для людини? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведені уривки твору Василя Стефаника *Камінний хрест* та звернись до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Wymaganiem postawionym przed maturzystą było napisanie dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym w języku ukraińskim. Podstawą jej tworzenia było wielostronne rozważenie problemu czy emigracja dla człowieka jest tragedią, czy szansą na lepsze życie. Utworem literackim, który miał dostarczyć podstawowych argumentów, był fragment tekstu *Камінний хрест* (Василь Стефаник). Maturzysta powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę i wykorzystać ją w charakterze argumentacyjnym, aby umotywować swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów miał uczynić inne teksty kultury.

Przykład 6. Wypracowanie ocenione na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 6.

WYPRACOWANIE

na temat nr1.....

Еміграція є явищем поширеним на цілому світі. Люди зростають емігрують у пошуках кращої роботи, інших умов життя: шукають щастя для себе і своїх близьких, рідних, та своєю якою на всьому світі Батьківщина не може дати. Та чи ті люди віднаходять там щастя? Чи за кордоном крім важкої важкої праці, за праці вони знаходять розуміння, спокій і мир? Для людини, яка виросла і вихована на Україні, розлука з близькими ^{душі} краєм не є легкою, а там де нечужою своїм народом серце крається на шматочки.

Часто важко при праці втримати споку та

матік емоцій. Якби якразово не видалась відця життя за кордоном і якби не радуватись тим перед іншими, серце своє знає і мудрша цієї нещасній сесті цвітіданнює.

У поданому фрагменті „Камінного хреста” Василя Стефаника показана сцена останніх моментів з близьким чоловічим героєм перед відходом, планованою еміграцією до „Тамерики”. Вони на виробничій працівничій бесіді ідуть, ніхто не плачуть – востодніе клане, дружиною за своїм чоловіком Іваном. Чоловічий герой здається нехотувати її віданням, жартає при побаченні лише думкою. Він деінде сам не може витримати напруж, а слова „То її банко, а я тудя з Віськом іду...” розкривають переживання в його душі. Це душний момент, до змінкя прощає укачаного, а і ланку нещасливо на душі. Знаєш і відноситься до цілого твору, чоловічий герой - Відух - живе на Україні, на рідному горбі - хресті з каміне. Просить, щоб за ним дождем рідні. Це сцена символічна і відкриває справжній замисел еміграціонного – він мігби лишав на сесті маміотку, але так насправді ставить сесті зріє. Помирає він у серці на Батьківщині, в Україні і займає рідну землю і горб, у якого вклав своє працьо, силу і серце.

Прийнятою еміграції можуть бути наші близькі близькі нам люди, яким там краще живеється. Проте, чи варто до тих рідних досягнути ^{сам} шляхів до до рідного краю...

Стенан є чоловіком титульної героїні „Борни” Лесі Українки. Живе у Москві, там де безумно, сміється цареві, але працьоє використати своє становище в справах Батьківщини – України. Не знає, що цар навіть не відкрив міста і не роздумує його проханя.

Він з України заїждє до себе, до Польї, свою дружину Оксану. Вона спочатку вневина, що дурна на українських навіях з українцями, вона перемоче музу за драми Терешків трагедію, до сироти вневинно зовсім нічим. Незрозуміла муза, несвоє, нешанована - такою вона почувається, крім того не може опанувати, як повертись назад коли нещастя і кривд правляється в Україні. Від музи цієї вона хворіє і нешпирє, спомігачом на захід - там де її серце дамишлось. Для її чоловіка, життя в Москві могло бути шансом на краще майбутнє. Для Оксани стало мукою, а з часом і мукою для її дівча.

Еміграція була єдиною ~~нашою~~ нечужою серед українських мисльців. Так мистами "Діуративі" Леніна. Вони є відтворенням почуттів людини на еміграції - а ці почуття в'єсяють з сумом, жалем, мукою і внутрішніми стражданнями людини, яко не бачить землі рідного серце краю.

"Діуративі", це твір, у якому "каламбурний" образ журавнів, які летять у Європу - міфологічне місце відходу душі, але ~~є~~ ^є вона також символічно тепла, мука і жах еміграції, ~~це~~ це нещастя історії.

"Крути - кру! кру! кру! / В музичній музичу" - це заклик на музичну мисль, крики зірвають свої отахи. Твір має бути піднесено і надією для української драматургії в Польщі. В його значенні таке значення, що став символом української еміграції. Ного мислами вивертали армією - в армії музичній Квітки Цісик музично відливає силу через життя і емоції - жаху - які торкаться серце і душу, і мислями висмикують з собою. Складність проблеми еміграції перекозана

через великого жаха, що в часост цілуну вину названо так
 чоловічий чоловічий хор „Мурати”, а сам твор
 виконується на мохових українських патристич.
 Емігранція для людини, яка кохає свій край і
 шестого трагедію. Мабуть, якщо ~~бачити~~^{бачити} ~~у~~^{бома} ~~і~~^{маєм} ~~в~~^{вості}
 ми можемо да її ^(можливо країни) месами, не перемаємо про НЕІ
 думати, там більше, якщо в цей час буде ~~Вона~~^{Вона} (Богданівична)
 страждати. Такі пошути в'їждуть зі дрібністю людини.
 Довідаючи такої речі, як емігранція, мабуть, в добрих
 і позитивних думках наше серце знає де його місце,
 знає де рідна мова ~~і~~^з звикло до її ніжності; може
 виявитися серце незготовим до сину, до трагедії душі,
 яка чекає його в „замерзлим” (чужим) краю

Sformułowanie własnego stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu oraz trafne, szerokie i pogłębione uzasadnienie swojego stanowiska okazało się dla zdających umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 64%).

Za poprawność merytoryczną ponad połowa zdających otrzymała maksymalna liczbę punktów. Duża liczba zdających otrzymała maksymalną liczbę punktów za stosowny styl (91%), za poprawność językową – 75%, za poprawność zapisu – 66%.

Podobnie jak w roku ubiegłym zdający mieli trudność z uzasadnieniem swojego stanowiska, czyli konstruowaniem argumentacji. Budowanie pogłębionego argumentu wymaga interpretacji tekstów, a nie ich streszczenia. Dodatkowo w tegorocznej edycji powtarzał się błąd wpływający na obniżenie punktacji za kryterium B czyli uzasadnienie stanowiska, polegający na tym, że maturzyści stawiali tezę i podawali argumenty, które były jej zaprzeczeniem, a nie potwierdzeniem.

Тема 2. Проаналізуй наведений твір. Визнач тезу й обґрунтуй її. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів. zawierał polecenie interpretacji wiersza *Порідшала земля тужава твердь* (Василь Стус)

Podstawą rozwiązania zadania jest nieukierunkowana interpretacja tekstu poetyckiego. Piszący powinien sformułować tezę lub hipotezę interpretacyjną wyrażającą nadrzędny sens utworu i uzasadnić ją argumentami, które wynikają z odczytania sensu utworu, zawierają elementy sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych oraz kontekstów interpretacyjnych (np. historycznoliterackiego, historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego) pogłębiających odczytane sensory tekstu poetyckiego. Tema 2. wybrały trzy osoby. Skomponowanie interpretacji wiersza zawierającej analizę poetyki oraz pogłębione konteksty interpretacyjne okazało się dla zdających umiarkowanie trudne. Istotą kontekstu interpretacyjnego jest rozwinięcie, pogłębienie odczytanych sensów interpretowanego wiersza, a nie jedynie odwołanie do tytułów innych tekstów kultury podejmujących ten sam problem czy motyw.

Poziom rozszerzony

W tegorocznej edycji do poziomu rozszerzonego z języka ukraińskiego przystąpiło 21 maturzystów.

Zadania egzaminacyjne na poziomie rozszerzonym sprawdzały umiejętność analizy i interpretacji tekstu o tematyce kulturowej, umiejętność analizy i interpretacji porównawczej tekstów literackich a także umiejętność tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim. Tematy wypracowań odnosiły się do utworów niewymienionych w informatorze.

Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną, która mogła przybrać formę rozprawki, szkicu krytycznego lub eseju oraz interpretację porównawczą dwóch utworów literackich. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej przedmiotem interpretacji był tekst *Тарас Возняк. Філософія мови* (Віталій Пономарьов), natomiast przedmiotem interpretacji porównawczej były dwa wiersze *Пісня про рушник* (Андрій Малишко) i *Повертання* (Любов Якимчук).

Każda z wybranych przez maturzystę form musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym i językowym oraz spełniać wymaganie stawiane dłuższymi wypowiedziami, czyli liczyć minimum 300 słów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Wypowiedź argumentacyjna sprawdzała umiejętności analogiczne do tych, które są niezbędne do napisania rozprawki na poziomie podstawowym. Poziom trudności był jednak znacznie wyższy i miał złożony charakter. Maturzysta mierzył się przede wszystkim z czytaniem i rozumieniem tekstu o charakterze naukowym i filozoficznym, co sprawiało, że musiał się wykazać umiejętnością lektury tekstu argumentacyjnego. Drugi próg trudności wiązał się z koniecznością samodzielnego odczytania problemu, który formułuje autor tekstu poddawanego interpretacji. Zdający, aby rozpoznać problem zinterpretować, sformułować swoje stanowisko wobec stanowiska autora i dodatkowo uzasadnić je odwołaniami do innych tekstów kultury, musiał wykonać szereg operacji myślowych, które pozwoliły to zadanie zrealizować.

Przykład 7. Przykład wypracowania z języka ukraińskiego, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację kryterium A oraz mniej punktów za kryterium B, czyli sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu. Zdający wykazał się znajomością literatury ukraińskiej, współczesnego kontekstu społeczno-politycznego Ukrainy, który poprawnie zresztą wykorzystał, jednak nie sformułował jasno najważniejszych problemów z tekstu W. Ponomariowa, co do których poprowadziłby argumentację. Stąd ocena obniżona (6 punktów) za sformułowanie stanowiska adekwatnego, ale niepełnego.

Przykład 7.

WYPRACOWANIE

na temat nr¹.....

Мова - сукупність зовнішньо відтворених
загальноприкметних у межах даного суспільства
звуківих знаків. Одна мовою мова", а скільки
є значень притаманних йому. Малопись-
мний термін, але як важливий для цього
суспільства. Це невіддільна частина нашо-
го життя.

Мова - душа нації, засіб творення
світу, показ особистості і основа ідентичності.
Скільки ^{роси} українці борються за свою незалеж-
ність, стільки державна мова зароджується
серед громадян. Державна мова - органічно ви-
знана і прийнята мова для спілкування.
Мова - це те що вирізняє країну з-поміж
одна інших, але також відрізняє людей
і між собою. Війм відомий вислів: "Заво-
ди, щоб я не тебе подивив". Але справді, бага-
то що про націю може сказати її мова,
як вона висловлюється. Спеціальною наукою
в мові є етика мовлення і спілкування.

Здавалось би що діалог ведеться просто, але
 для того щоб співрозуміння було приємно вести
 розмову, треба знати деякі правила.

Мова несе в собі безліч розумудань, про це
 варто розповідатися у поданому тексті ^{роздуми} Віталія
 Іоначарова ^{в твору} "Марса Водяка: Емоції мови"

Вищена описано саме може бути мова, що
 вона несе у собі. Для співорозуміння це творення світу,
 саме ми спілкуємося і творимо цей світ не тільки
 для нас. Мова об'єднує народ - це слово можна
 сказати зараз є ~~наше~~ ^{наше} для українців, адже
 з 1991 року ~~наш~~ ^{наш} Україна здобула незалежність
 і затвердила державну мову. Протягом довгих
 років нам не вдалося використати мову ворожу -
 російську. Ідеже тільки наша мова є такою са-
 мо мовіною, швидкодіною, гзвіркою і приємною на слух.
 Не вдалося всім ~~нам~~ ^{нам} поділитися і шось доказати, навіть
 мовний закон нещодавно прийнятий навірядки допоміже.
 повертаючись до твору, автор порівнює мову
 з Дамом Буття, бо шешкарки - ми, котрі ко-
 ристуємося нею, а захисниками і охоронцями є поети,
 співаки, коті промовляють і оберігають для нащадків.
 Вишнього думкою автора є те, що показник особисто-
 сті людини - її мова. Хто вона не творить "Даму Буття,
 але кожна людина є її наслідником. В свою
 чергу власне, наслідують мову від предків.

Звертаючись до свого дитини, безмір дитини і зовсім російською мовою, що вони є тільки наслідками від російських батьків. І в мову там є правда, бо дитини не бачи, а у батьків немає свідомості для української мови.

На закінчення роздуми Віталія Пондмарова піднімають тему не тільки мови але і мовлення, адже це теж своєрідно невідповідність для кожної людини, навіть поді, коли вони так не вважали. І щиро хотіло погодитися з думками авторів, адже, навіть, приказка існує: „Слово не заробило – вишесте не спішає” і „Сто раз поручай перед тим, щоб як сказати”. І це наш менталітет і зокрема виражає є таким, що зовсім не даємо поради, навіть коли ніхто не питає. Тільки використати із суспільства це можливо звичку. Марк Вазак використовує для білого дитини його пояснення парадокс: „перекладати мовою музику, це виразити музичною мовою”.

Колі наша Україна перебуває у стресовому стані, мене дуже гість, що безмір людей перейшли на українську мову, хоча б вивести і спілкуватися. Але тільки зараз при соціальному мері, та і безмір часу ми проводимо там, власне, слідкує за двома великими блогерами, котрі ^{перейшов} приїхав до України, одружився з красунею українкою і після введення мовного закону з допомогою друзими вері, потім спілкуватися виключно українською, що ідею підхопили і інші блогери і підписники і це стане популяризуватися. Дуже приємно чути українську мову вроді, коли вона популяризується, це дає віру на світі майбуте

Видеючи під час шкільної програми вірш про мову, як запав мені до душі. Це вірш „Там зріє мови рідкої“.

У цьому вірші описується зраження мови як зрада народу. Зрада, зраження несе за собою тяжкі наслідки, адже забувши мову рідну, ти втрачаєш свою батьківщину, а разом із нею сім'ю, пам'ять, довіру. Скільки теплих слів було сказано, це комусь кої ченці, народи і наставники-всі це було рідкою мовою. Така зрада не прощається і не забувається.

Автор виразно описав що є така мова, хто зрікається. „Тобі твоя земля родити перестане...“ Скільки країв пам'ятає та земля країв наших предків котрі боронили за нашу мову. Мова наш найцінніший скарб країни.

Автор також до того що в мові це безпосередньо показує мобільність, сподас на думку сучасний роман. Натомість вийшло „Коллекція пристрасей“, де багато знайомих героїні. Олесі скотинко відноситься до російськомовних людей, адже вони не вважали її такою. Для них це були безкультурні, жидишкі люди, з котрими немає про що розмовляти. Але вийшло так, що Олеся могла зустрітись з саєстою як: цурту, котрій не тільки в гаврив російською але і бувше відомий. Цей розмова його було без сенсу, виражав своє думку оди-як. Ця одразу відвиргала мову від себе і ніякого діалогу з нею мати не хотіла.

У цьому ж романі Олеся переживає у Німечці. Мова розмови не зодним знаком і мовою цурту, котрій виражався виключно вульгаризмами, такими як: „кочуха“, „травка“, „суха“ - виступає ні слова обирає про вихованість цієї особи, рівень її розвитку і виступає спілкуючись.

Меншому пропустити творців української літератури таких, як Тарас Шевченко, Меса Українка та Іван Франко, ці поети попри забороны, страждання – творили історію української мови і закликати інших боротися її.

Мова – це поняття багатозначне, має у собі безліч повенеч, має великий секс і виконує важливу роль у всіх державах світу. Вона є невіддільною частинною, а від підтримки, модернізації, а особливо зовнішнього цією мовою є обов'язком кожного громадянина.

Потрібно плекати, берегти і вдатися мовати, цей скарб народу. Треба не забувати, що всі ми люди і потрібно слідувати собі, віриво, з повагою і не забувати що є не тільки мова, а є і мовчанка, котра не є важливою цілю, для кожної людини.

Не забуваймо про це.

Większość zdających zrozumiała załączony do arkusza tekst. A określenie problemu zgodne z tekstem oraz sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu okazało się łatwe – 73%. Jednak tylko część w sposób wyczerpujący, trafny i pogłębiony potrafiła odnieść się do określonego problemu. Kryteria A i B w przypadku tego typu wypowiedzi argumentacyjnej trudno rozdzielić, ponieważ to, jak maturzysta rozumiał tekst oraz jakie główne tezy z niego wybrał, warunkowało jego stanowisko wobec problemu i uzasadnienie tego stanowiska.

Zdający egzamin na poziomie rozszerzonym otrzymali wyższe oceny za kompetencje językowe niż maturzyści przystępujący do poziomu podstawowego. Za poprawność językową maksymalną liczbę punktów otrzymało 79% zdających, podobnie jak za poprawność zapisu.

Zadaniem maturzysty, który wybrał temat 2. (dwie osoby), było przedstawienie koncepcji interpretacji porównawczej dwóch tekstów poetyckich oraz uzasadnienie odczytania sensów obu utworów. Niezależnie od wyboru tematu zdający pisali wypracowanie o charakterze argumentacyjnym liczące co najmniej 300 słów. Napisanie wyczerpującej analizy porównawczej dwóch tekstów poetyckich okazało się dla zdających umiarkowanie trudne.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza zadań związanych ze znajomością leksyki, w tym frazeologii, z języków mniejszości skłania do refleksji, że część zdających ma kłopoty z biegłym posługiwaniem się językiem literackim oraz że występują braki związane ze znajomością zasobu leksykalnego poszczególnych języków. Stąd też w realizacji wypracowań, w tworzeniu tekstu własnego występują powierzchowne analizy utworów literackich czy innych tekstów kultury, z wykorzystaniem ubożego słownictwa, bez głębszych analiz i odniesień.
2. W redakcji streszczenia największy kłopot zdający mieli z hierarchizowaniem i uogólnianiem informacji oraz z zachowaniem jednorodnego stylu swojej wypowiedzi. Analiza odpowiedzi zdających z języków mniejszości prowadzi do wniosku, że konieczna jest praca nad zrozumieniem istoty i celu tej formy wypowiedzi.
3. W wielu wypracowaniach maturalnych na poziomie podstawowym i rozszerzonym zdający nie potrafili zbudować spójnego wywodu o charakterze argumentacyjnym. W pracy z uczniami należy zwrócić uwagę, że pogłębiony argument powinien zawierać analizę danego problemu i jego interpretację, a nie streszczenie tekstu, który do argumentacji został użyty. Wydaje się więc, że szczególnie nacisk należy położyć na kształcenie umiejętności formułowania trafnych, popartych przykładami, pogłębionych argumentów i budowania z nich logicznego wywodu.
4. Podobnie jak w latach poprzednich kłopoty maturzystom sprawiła interpretacja tekstu poetyckiego na poziomie podstawowym oraz interpretacja porównawcza na poziomie rozszerzonym. Chodzi o uargumentowanie koncepcji interpretacyjnej. Brak sprawności w odczytywaniu znaczeń przenośnych, niewielka znajomość symboli i kontekstów kulturowych, ale także brak umiejętności funkcjonalnej analizy środków stylistycznych uniemożliwia napisanie dobrej pracy maturalnej.
5. Należy także zwrócić uwagę na kompetencje językowe zdających. Podobnie, jak w latach poprzednich, najniższe oceny zdający otrzymali za poprawność językową oraz poprawność zapisu. Zaburzenia językowe mają duży wpływ na konstruowanie toku argumentacyjnego – nieprzestrzeganie reguł składniowych i interpunkcyjnych bardzo często uniemożliwia komunikatywne przedstawienie własnego stanowiska i jego uzasadnienie. Stąd też konieczne jest kształcenie umiejętności komunikatywnego i zgodnego z obowiązującymi zasadami wypowiadania się.